

Силабус навчальної дисципліни

Фаховий коледж

Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II

Освітньо професійний ступінь	<i>Фаховий молодший бакалавр</i>	Форма навчання	<i>денна</i>	Навчальний рік/ семестр	<i>2025-26 н.р. 7. семестр</i>
-------------------------------------	----------------------------------	-----------------------	--------------	--------------------------------	------------------------------------

Силабус

Назва навчальної дисципліни	Психологія
Циклова комісія	Туризм
Освітня програма	Туризм 2022 р.
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни: Обов'язкова Кількість кредитів: 4 Кількість годин: 120 Лекційні заняття: 40 Семінарські заняття: 24 Самостійна робота: 56
Викладач(і), відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, адреса електронної пошти викладача/ів)	Шімон Дьєнді Іштванівна, викладач педагогіки і психології, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист simon.gyongyi@kmf.org.ua https://classroom.google.com/u/1/c/Nzc1MTg1OTIzODU2 консультації за домовленістю
Пререквізити навчальної дисципліни	Навчальна дисципліна «Психологія» обов'язковий освітній компонент ОПП підготовки фахових молодших бакалаврів фахової передвищої освіти зі спеціальності 242 Туризм і є дисципліною, яка забезпечує формування необхідних теоретичних знань та практичних умінь майбутніх фахівців з туризму.
Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, основна тематика дисципліни	Мета курсу «Психологія» – оволодіння студентами базовими знаннями з психології, що є основою для більш ефективного набуття знань у власній галузі, розуміння себе та інших, а також зможе допомогти у пошуку роботи, побудові кар'єри та для всебічного розвитку та самореалізації, розкрити закономірності функціонування та проявів психіки людини, специфіку психічного розвитку та становлення особистості, сприяти на цій основі формуванню

	загальної психологічної культури та компетентності студентів. Завданням курсу є озброєння майбутніх фахівців галузі туризму здобутками сучасної психологічної науки, а саме: 1) з особливостями психології як науки, її історією та методологією, системою психологічних явищ; 2) оволодіти знаннями про психіку та закономірностями її розвитку; 3) здобути розуміння побудови та функціонування особистісних властивостей психіки, які розлади можуть виникати у психіці та в організмі у випадку стресу і які існують методи корекції цих негативних станів; 4) ознайомити з професійними проблемами: профілактика та подолання професійного та емоційного вигорання, врятування від депресії; 5) управління конфліктами, формування конфліктологічної культури майбутніх фахівців. Загальні компетентності: ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). Спеціальні компетентності: СК 12. Здатність застосовувати принципи психології у професійній діяльності. Програмні результати навчання: РН 11. Застосовувати навички командної роботи, лідерства для налагодження комунікації у професійній діяльності. РН 12. Застосовувати знання з психології, що сприяють розвитку загальної культури, для вирішення професійних задач. РН 14. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг у професійній діяльності. Зміст навчальної дисципліни Модуль I. Вступ до психології. Психологія пізнавальних процесів. Тема 1. Предмет, завдання та розвиток психології. Методи загальної психології. Психологічні напрями, школи і концепції Тема 2. Психіка як предмет психології. Свідомі і несвідомі процеси.
--	--

	Тема 3. Свідомість. Стани свідомості. Характеристика станів свідомості. Тема 4. Відчуття та сприймання. Тема 5. Пам'ять та увага. Тема 6. Мислення та уява. Модуль II. Особистісні властивості людини. Емоційні процеси. Тема 7. Особистість. Тема 8. Темперамент. Тема 9. Діяльність. Психологічна структура діяльності Тема 10. Інтереси, потреби та мотивація особистості. Тема 11. Емоції. Вираження емоцій. Переживання емоцій. Теорії емоцій. Тема 12. Стрес та здоров'я. Подолання стресу. Тема 13. Задатки та здібності людини. Модуль III. Соціально-психологічна сфера особистості. Загальна теорія та психологія конфлікту. Тема 14. Психологія малих та великих соціальних груп, психологія масових явищ. Тема 15. Поняття про спілкування. Функції та форми спілкування. Структура, види і засоби спілкування. Тема 16. Поняття про конфлікт. Рівні проявів і типологія конфліктів. Тема 17. Процес управління конфліктами. Тема 18. Прогнозування та попередження конфліктів. Тема 19. Вирішення конфлікту: методи, стратегії, тактики. Тема 20. Здатність працювати в команді та етичні мотиви спільної діяльності.
Критерії контролю та оцінювання результатів навчання	Оцінювання знань здобувачів освіти з ОК «Психологія» здійснюється згідно «Положення про систему оцінювання знань здобувачів фахової передвищої освіти у Фаховому коледжі Закарпатського Угорського Інституту імені Ференца Ракоці II» на основі накопичувальної (рейтингової) системи. В основу накопичувальної системи оцінювання результатів навчання здобувачів фахової передвищої освіти покладено покроковий контроль за визначеними критеріями і накопичення рейтингових балів за різнобічну навчально-пізнавальну та практичну діяльність здобувачів освіти в процесі навчання. <i>Поточний</i> контроль здійснюється протягом семестру під час проведення різних видів аудиторних занять, у тому числі й занять у дистанційному режимі, а також для перевірки результатів виконання завдань самостійної роботи. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та здобувачами фахової передвищої освіти в процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією здобувачів фахової передвищої освіти. Завданням поточного контролю є перевірка рівня засвоєння відповідного навчального матеріалу, набуття знань і сформованості навичок вирішення конкретних питань та ситуацій, умінь самостійно опрацьовувати тексти, здатності

осмислювати сутність змісту навчального матеріалу. Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування або письмового експрес-контролю; виступів здобувачів фахової передвищої освіти під час обговорення тих чи інших питань за змістом навчального матеріалу; у формі комп'ютерного тестування тощо.

Під час поточного контролю оцінюються:

- теоретичні знання;
- навички та уміння при виконанні практичних завдань;
- навчальний матеріал, передбачений для самостійного засвоєння: індивідуальні завдання, реферати, презентації, розрахункові, графічні роботи;
- інші види робіт, які передбачені робочою навчальною програмою.

**Розподіл балів, накопичених здобувачем освіти
впродовж семестру:**

№	Склад та види умов виконання програми	К-ть	Макс бал/шт.	Всього
1	Регулярне відвідування занять	1	10	10
2	Ведення конспекту першоджерел	1	5	5
3	Складання словника основних термінів, що визначені програмою курсу	1	5	5
4	Усні відповіді на семінарських заняттях	6	5	30
5	Доповнення виступу	5	2	10
6	Виконання контрольної роботи	3	10	30
7	Виконання самостійної роботи	6	5	30
Всього:				120

Поточний контроль оцінюються за 4-бальною національною шкалою (2-5 балів).

**Оцінювання знань здобувачів освіти під час
аудиторних/семінарських занять**

К-ть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває

		зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
	3	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
	2	Оцінюється робота здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань, або не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
Доповнення виступу: 2 бали - отримують здобувачі освіти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, навели власні аргументи щодо основних положень даної теми. 1 бал отримують здобувачі освіти, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з даної теми та висловили власну думку. Складання словника основних термінів, що визначені програмою курсу (за темами): Програмою курсу визначений перелік ключових термінів, що розкривають зміст кожної теми. 5 бали нараховуються здобувачам освіти, які не лише склали повний перелік визначених термінів з конкретної теми, а й можуть вільно розтлумачити їх зміст. 4 бали нараховуються здобувачам освіти, які склали повний перелік визначених термінів з конкретної теми, але не можуть вільно розтлумачити їх зміст. 3 бали нараховуються здобувачам освіти, які склали неповний перелік визначених термінів з конкретної теми, і не можуть вільно розтлумачити їх зміст. 2 бали нараховуються здобувачам освіти, які склали неповний перелік визначених термінів з конкретної теми й не можуть їх розтлумачити без конспекту. 1 бал нараховуються здобувачам освіти, які склали неповний перелік визначених термінів з конкретної теми й не можуть їх розтлумачити із конспекту.		

0 бал нараховуються здобувачам освіти, які зовсім не склали перелік визначених термінів з конкретної теми й не можуть їх розтлумачити із конспекту.

Ведення конспекту першоджерел:

5 бали отримують здобувачі освіти, які опрацювали всю необхідну обов'язкову літературу, засвоїли її основні теоретичні положення, вміють їх пояснити та розтлумачити.

4 бали отримують здобувачі освіти, які опрацювали всю необхідну обов'язкову літературу, засвоїли її основні теоретичні положення, але пояснити та розтлумачити можуть не у повному обсязі.

3 бали отримують здобувачі освіти, які опрацювали всю необхідну обов'язкову літературу, але не завжди розуміють її вихідні теоретичні положення, поверхово їх пояснюють.

2 бали отримують здобувачі освіти, які опрацювали не всю необхідну обов'язкову літературу, не завжди розуміють її вихідні теоретичні положення, поверхово їх пояснюють.

1 бал отримують здобувачі освіти, які опрацювали не всю необхідну обов'язкову літературу й пояснити і розтлумачити не можуть.

0 бал отримують здобувачі освіти, котрі зовсім не опрацювали необхідну літературу.

Критерії оцінювання самостійних завдань

К-ть балів	Критерії оцінювання роботи
3	Якість, чіткість, обґрунтованість добору дидактичного матеріалу. Вміння здобувача освіти стисло визначати ключові позиції, які викладені у проблематиці обраної теми.
1	Творчий підхід до виконання завдання
1	Якість оформлення роботи. Відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.
5	Разом

Модульний контроль здійснюється після завершення вивчення тем змістового модуля у формі виконання здобувачем освіти модульного контрольного завдання (контрольної роботи, письмового або комп'ютерного тестування) та проводиться під час навчального заняття (його частини). До модульного контролю допускаються всі здобувачі освіти. Оцінювання модульного контролю здійснюється за 4-бальною національною шкалою (2-5 балів).

Критерії модульної оцінки знань здобувачів освіти

К-ть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних

		запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
	4	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
	3	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
	2	Оцінюється робота здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань, або не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
	<i>Загальна підсумкова оцінка</i> з дисципліни складається за методикою накопичування балів за результатами поточного та підсумкового контролю знань. Розмір складових контролю дорівнює суму балів, накопичених здобувачем освіти впродовж семестру, однак накопичені бали переводяться у співвідношенні 2:1, тобто кількість накопичених здобувачем освіти балів впродовж семестру діляться на два: максимальна кількість $120/2=60$ балів (максимум 60 балів) і відповідно, набраних на екзамені (максимум 40 балів). Екзамен проводиться в письмово-усній формі, кожен варіант включає 2 питання. До підсумкового контролю допускаються студенти, які в сумі за змістовні модулі отримали не менше 40 балів і відпрацювали всі пропущені заняття. Оцінювання підсумкового контролю здійснюється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням до оцінок за національною шкалою.	

	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
			для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
	90 – 100	A	відмінно	зараховано
	82-89	B	добре	
	75-81	C		
	64-74	D	задовільно	
	60-63	E		
	35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
	0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
	Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни (ПО) визначається як сума балів за змістовні модулі (ЗМ1, ЗМ2, ЗМ3) та оцінка за екзамен (ЕО): ПО = ЗМ1+ ЗМ2 + ЗМ3 + ЕО Порядок зарахування пропущених занять: відпрацювання.			
Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)	Відвідування навчальних занять є обов'язковим, основні вимоги до студентів: активність на семінарських заняттях, відпрацювання пропущених занять, допуск до підсумкового контролю; дотримання правил академічної доброчесності: самостійне виконання навчальних і контрольних завдань; правильне цитування з посиланням на автора, посилання на джерела інформації. Навчальні заняття проводяться в спеціалізованих кабінетах обладнаних мультимедійними проекторами; в закладі забезпечено необмежений вільний доступ до інформаційних ресурсів. При дистанційній або змішаній формах навчання використовується інструментарій платформи Google Classroom . Навчальні ресурси: виклад матеріалу викладачем та його конспектування студентами, плани семінарських занять, методичні вказівки та практичні рекомендації до виконання завдань, виконання самостійної роботи.			
Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси	Основна література 1. Губенко І. Я. Основи загальної і медичної психології, психологічного здоров'я та міжособового спілкування. Підручник. / Київ : ВСВ "Медицина", 2021. – 312 с.			

2. Дуткевич, Т. В. Конфліктологія з основами психології управління [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Т. В. Дуткевич. - К. : Центр навчальної літератури, 2015. - 456 с.
3. Колобич О. Загальна психологія. Навчально-методичний посібник / Львів, 2018. – 171 с.
4. Максименко С. Д. Загальна психологія. Підручник / Київ : Центр учбової літератури, 2021. – 272 с.
5. Основи соціальної психології : підруч. для закл. вищої освіти / за ред. М. М. Слюсаревського. К. : Талком, 2018. 580 с.
6. Поліщук В.М. Соціальна психологія : навч. посібник. Суми: Університетська книга, 2021. – 217 с.
7. Прохоров А.О. Технології психічної саморегуляції Х., 2017. - 300с.
8. Псатій А., Ахунова Л. Стресостійкість / Київ : "Шкільний світ", 2021. – 104 с.
9. Galambos Katalin: Az általános és személyiséglélektan alapjai - Humán szakképzőiskolák tankönyve. Budapest: Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, 2019. – 188 o.
10. Oláh A. Pszichológiai alapismeretek. Budapest: Bölcsész Konzorcium, 2006. – 768 o.
11. Pinczésné dr. Palásthy Ildikó: Általános lélektan Szöveggyűjtemény 2. kiadás/ Debrecen: DRHE, 2018. – 220 o.
12. Philip Zimbardo, Robert Johnson, Vivian McCann. Pszichológia mindenkinek: motiváció, érzelmek, személyiség, közösség. Budapest, Libri Kiadó, 2018. – 263 o.
13. Philip Zimbardo, Robert Johnson, Vivian McCann. Pszichológia mindenkinek: zavarok, terápiák, stressz, stratégiák. Budapest, Libri Kiadó, 2018. – 223 o.
14. Séra László A tudat pszichológiai kérdései: szöveggyűjtemény I-II.kötet / szerk. Séra László, Barkóczi Ilona. :Bp. : Tankönyvkiadó, 2007. – 273 o.

Додаткова література

1. Власова О.І., Никоненко Ю.В. Соціальна психологія організацій та управління: Підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2020. - 398 с.
2. Герасімова, Н. Є. Конфліктологія [Текст] : практикум / Н. Є. Герасімова. - Черкаси : Видавництво ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2008. - 92 с.
3. Гірник, А. М. Основи конфліктології [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А. М. Гірник. - К. : Києво-Могилянська академія, 2010. - 222 с.
4. Джелалі, В. О. Психологія вирішення конфліктів : навч. посібник / В. О. Джелалі. – Харків-Київ : Р.И.Ф., 2006. – 320 с.
5. Долинська, Л. В. Психологія конфлікту [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л. В. Долинська, Л. П. Матяш-Заяц. - К. : Каравела, 2010. - 304 с.

6. Донченко О. А., Хазратова Н. В. та ін Основи соціальної психології: Навчальний посібник. За ред. М. М. Слюсаревського. Київ: Міленіум, 2008. - 495 с.
7. Ібука М. Після трьох вже пізно [Текст] / М. Ібука. — К.: Школа, 2017. — 235 с.
8. Калаур, С. М. Соціальна конфліктологія [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / С. М. Калаур, З. З. Фалинська. - Т. : Астон, 2010. - 360 с.
9. Коваленко А. Б., Корнєв М. Н. Соціальна психологія: Підручник для студ. вищ. навч. закл. [вид. 2-ге, переробл. та допов.]. К.: Київський національний університет ім. Тараса Шевченка, 2006. - 393 с.
10. Корольчук М.С. Психологія: схеми, опорні конспекти, методики: Навч. посібник для студ. вищих навч. закл./ М.С.Корольчук, В.М.Крайнюк, В.М.Марченко; За заг. ред.М.С.Корольчука— К.: Ельга, 2005. – 320 с.
11. Литвинова К.А. Навчально-методичний комплекс з курсу "загальна психологія". – Берегово. Закарпатський угорський інститут ім. Ф. Ракоці ІІ, 2010 - Rákóczi-füzetek LXXV.
12. Мороз, О. В. Теорія конфліктів в контексті побудови загальної моделі ефективності сучасного підприємства [Текст] : монографія / О. В. Мороз, О. А. Сметанюк, О. В. Лазарчук. - Вінниця : Видавництво ВНТУ, 2010. - 255 с.
13. Москаленко В.В. Соціальна психологія: Підручник. [2-е вид., випр. та доп.]. К.: Центр учбової літератури, 2008. – 688 с.
14. Москалець В. П., Загальна психологія. Підручник. Київ Видавництво Ліра-К 2020. -558 с.
15. Наприєнко, О.К. Психічна саморегуляція / О.К. Наприєнко, К.О.Петров. – К.: Здоров'я, 2015. – 238 с.
16. Нежинська О. О. Основи коучингу [Текст] : навч. посіб. / О. О. Нежинська, В. М. Тищенко. — Київ; Харків : ТОВ «ДІСА ПЛЮС», 2017. - 220 с.
17. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: у 2-х кн.: підруч. для вищ. навч. закл. Кн. І: Соціальна психологія особистості і спілкування. К.: Либідь, 2010. – 448 с.
18. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: у 2-х кн.: підруч. для вищ. навч. закл. / Л.Е. Орбан-Лембрик. - Кн. 2: Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія. – К.: Либідь, 2010. – 448 с.
19. Поліщук С. А. Методичний довідник з психодіагностики. Навчально-методичний посібник. Суми: Університетська книга, 2016. – 440 с.
20. Упоряд. Т. Червонна. Обдаровані діти. Діагностика та супровід. Київ «Шкільний світ» 2008.– 128 с.
21. Філоненко, М.М. Психологія спілкування : Підруч. для вищ. навч. закл./ М.М.Філоненко. - К.: Центр учбової літератури, 2008. - 224 с.
22. Atkinson & Hilgard, Edward E. Smith, S. Nolen-Hoeksema, B. L. Fredrickson, Goeffrey R. Loftus (2005). Pszichológia. Budapest: Osiris Kiadó 847 с.

23. Ádám Péter, dr. Balogh László: Általános pszichológia. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 2006. – 197 o.
24. Cole M., Cole S.R., Fejlődéslélektan. Osiris Kiadó Bp., 1997 484-577.old.
25. Carver M.F., Scheier C.S.-, Személyiség pszichológia/Osiris, Bp., 1998.
26. Csepeli György Szociálpszichológia.. OsirisKiadó, Bp., 1997.
27. Csépe Valéria, Győri Miklós, Ragó Anett: Általános pszichológia 1.: Észlelés és figyelem. Bp.: Osiris Kiadó, 2007. – 648 o.
28. Csépe Valéria, Győri Miklós, Ragó Anett: Általános pszichológia 3.: Nyelv, tudat, gondolkodás. Bp.: Osiris, 2008. – 606 o.
29. Forgács József., A társas érintkezés pszichológiája. Gondolat – Kairosz, Budapest, 1997.
30. Keményné Dr. Pálffy Katalin. Bevezetés a pszichológiába. Tankönyvkiadó, Bp., 1989.
31. Mészáros Aranka (szerk.), Az iskolai szociálpszichológia jelenség világa. ELTE Eötvös Kiadó. Bp., 2002.
32. Séra László. Általános pszichológia. ComeniusBt., Pécs, 1998.
33. Szabó István Pszichológia : általános és személyiség-lélektani ismeretek / Budapest : Eötvös J. Kvk., 2000. – 141 o.
34. Szokolszky Ágnes Kutatómunka a pszichológiában : metodológia, módszerek, gyakorlat / Budapest : Osiris, 2014. – 660 o.

Інформаційні ресурси

1. <https://childddevelop.com.ua/articles/psychology>
2. Бібліотека українських підручників <http://pidruchniki.com/psihologiya/>
3. <https://svitppt.com.ua/psihologiya>
4. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського www.dnpb.gov.ua/
5. <http://www.info-library.com.ua/books-book-113.html>
6. <https://subj.ukr-lit.com/psixologiya-osobistosti-stolyarenko-o-b/>
7. <https://subj.ukr-lit.com/zagalna-psixologiya-maksimenko-s-d/>